

Iz državnega zbora.

Dne 20. decembra izrekel je ministerski predsednik grof Taaffe v seji gosposke zbornice, da izreka po naročilu cesarjevem zborovanje državnega zbora pritrzano, in kakor se čuje ima se zborovanje nadaljevati po 20. januarju enkrat, bršcone dne 21. januarja.

Za saboj ima državni zbor zasedanje samo 18 dni in reči se sme, da je vlada znala to kratko dobo porabiti jako vspešno.

Krog dveh večjih vprašanj vrtil se je in se še vrti sedanji naš politični položaj: prvič krog češkega vprašanja, drugič krog ljudsko šolskega vprašanja. In vlada je obema vprašanjema nasproti podala primeroma jasen odgovor.

Svoje stališče nasproti češkemu vprašanju pojasnil je grof Taaffe popolnoma v svojem odgovoru na vprašanje Plenerjevo rekoč, da se vladi ne zdi čas primeren kroni priporočiti tako premembo ustave, katera bi bila neizogibna v namen kronanja cesarja za kralja češkega in pa da vlada hoče ostati pravična vsem narodom nasproti, toraj tudi nemškemu.

Glede šolskega vprašanja vlada sicer ni imela prilike dalje govoriti, ker predlog njen ima sedaj gosposka zbornica in ta se ravno sedaj pripravlja o tem predlogu pričeti posvetovanje, vendar pa so se tudi glede tega vprašanja razodeli dosti jasno nameni vladini in sicer se je to zgodilo minuli četrtek dne 19. decembra pri volitvi onega odseka gosposke zbornice, kateri bo imel posvetovanje o šolskem predlogu vladnem.

Kakor znano ima gosposka zbornica tri stranke: staro liberalno stranko pod vodstvom Schmerling-Ungerjevim, dalje tako zvana srednja ali Meternichova stranka in konečno konservativna Schwarzenberg-ova stranka.

Pri volitvi šolske komisije izbrala je liberalna levica: baron Arneith-a, dr. Hasner-ja, baron Hye, dr. Unger, pl. Stremayer, fzm. Beck in dr. Franz toraj 7 členov, — srednja stranka je izvolila gospode: baron Czedit, baron Tomašek, baron Conrad in baron Miklošič, konservativna desnica pa 10 členov namreč: grof Belcredi, grof Clam-Martinic, knez Cartoriski, grof Falkenhayn, bar. Helfert, knezoškof Misija kardinal Schönborn, grof Tarnovski, knez Windischgrätz in knezoškof Zwerger. V odseku 21 členov ima toraj konservativna desnica 10 členov, levičarji 7 in srednja stranka 4, odločevala bode torej srednja stranka in sicer bode zmaga konservativcev zagotovljena, ako se izmed srednje stranke najde tudi le en sam člen, ki se odločno pridruži desnici. Mi ne pričakujemo, da bi baron Conrad bil oni mož, Tomaška premalo poznamo, toraj ne moremo v njem soditi, baron Czedit in Miklošič pa se nam zdita po svojem dosedanjem vedenji, oba taka, da se glede tega vprašanja odločno lahko pridružita desnici, ako najdeta v to potrebnega poguma nasproti židovskemu časništvu.

Kar zadeva toraj vedenje vlade pri tej volitvi mora se priznati, da je prosto besedo varujoča vsem strankam pri srednji stranki dala priporočat take može, o katerih ni težko pričakovati, da se vsaj nekateri pridružijo konservativni desnici.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. — Cesar na slovenski zemlji. Minulo nedeljo jutro peljal se je cesar, cesarica, nadvojvodica Valerija in nadvojvoda Franc Salvator z Dunaja skoz Ljubljano v Miramare poleg Trsta kjer bode cesarska rodbina za se praznovala Božične praznike. — Kakor se sedaj poroča, vrne se cesar Šentjanžov dan zjutraj ob 6. uri nazaj na Dunaj, cesarica pa po novem letu. Zarad nočnega potovanja odklonil je cesar vsako pozdravljanje med potjo.

— Božičnice v Ljubljani. Vsaki rodbini preskrbi dobra gospodinja za Božične praznike poleg družih boljših jedi, še okusnih potic, pa dobrotniki snujejo že mnogo let z združenimi močmi obdarovanja otrok ubogih starišev in pa onih sirot, ki so stariše zgubili že v otročjih letih, z Božičnimi darovi vsake vrste. Tako je že dolgoletna lepa navada, katero vzdržavajo požrtovalne gospe, da se med sv. Nikolajem in Božičem obdarujejo ubožni šolarčiki in šolarice z gorko zimsko obleko, nekaj let vrši se enaka veselica tudi v obeh sirotišnicah, in tako zgodilo se je tudi letos. Ne dvomimo da obdarovancem tak praznik ostane nepozabljen vse dni življenja, dobrotnikom pa tudi Bog ne bode pozabil velike dobrotljivosti, Bog, ki je rekel: Kar storite najmanjšemu izmed vas, to ste meni storili.

— Šolski nadzornik za Primorsko Gnad dejan je v zasluženi pokoj, naslednik mu je šolski svetovalec Viktor Lešanovski. Da umirovljenega nadzornika ne bodo spremljale solze primorskih Slovencev, to dobro vemo, ne vemo pa ali pomenja novoimenovani tudi boljše prihodnost slovenski šoli. Novoimenovanec bil je dosedaj vodja gimnazije v Pazinu.

— Trst obsojen na povračilo 57.000 gld. Kakor v vseh večjih mestih oskrbuje tudi Trst poberanje davkov za državo. Kakor je v Trstu pa marsikaj izglednega, bilo je tudi nekaj osobja v mestnem davčnem uradu, ker že zdavnej pokazal se je tam primanjkljaj 57.000 gld. Mesto je gotovo zahtevalo, da naj država trpi škodo, katera je bila prizadeta v mestnem davčnem uradu pri državnih davkih in pravda prišla je do državnega sodišča. To pa je razsodilo, da mora škodo povrniti mesto tržaško.

— Dr. Vladimir Globočnik, o katerem smo pred nekoliko meseci poročali, da je bil pozvan v finančno ministerstvo, imenovan je sedaj za ministerijalnega koncipista.

— Okrajna bolniška blagajna v Kamniku. Odbor okrajne bolniške blagajne v Kamniku je v svoji zadnji seji sklenil v skupščino odposlancev za Trst, odposlati svojega načelnika g. Avgust Terpinca, potem odpravna odbornika gospoda Franc Jašoveca in Ivan Pohlina.

— Umrli je včeraj dopoldne tukajšnji splošno znani mestni fizikus gospod Avelin Roblek v 44. letu njegove dobe. Pogreb bode danes ob 4. uri popoldne. Naj v miru počiva!

— Umrli je danes zjutraj jako znana tukajšnja hišna posestnica in gostilničarica gospa Marija Perme. Naj ji bode zemljica lahka!

— Influenco ima mnogo večje vspehe, odkar gospodari z novim naslovom, oboleli so za njo že skoraj vsi ministri evropskih držav, in našega naučnega ministra ganila je vladajoča bolezen toliko, da je v zadnjem trenutku dovolil počitnice že z minulo soboto počenši.

— Občni zbor „Prve Ljubljanske podružnice sv. Cirila in Metoda“ bode v nedeljo dne 29. decembra t. l. ob 11. uri dopoldne v pevski sobi čitalnični. Lanski občni zbor bil je brezuspešen in želeti je, da se letošnjega gospodje člani udeležé v obilnem številu.

Vesele božične praznike in srčno novo leto

voši vsim čitateljem in prijateljem „Novic“

vredništvo.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Državna zbornica poslancev imela je minuli četrtek, gosposka zbornica pa v petek svojo zadnjo sejo pred prazniki. Obe zbornici privolili sta začasni budget za prve tri mesece l. 1890. in pa postavno določeno število rekrutov. Razun tega izvolila je gosposka zbornica šolsko komisijo 21 členov. Od zadnjega zasedanja umrlo je osem členov gosposke zbornice namreč: grof Alfr. Potocki, knezoškof lavantinski Stepišnik, Fzm. grof Huyn, dr. baron Rapp, bar. Gagern, grof Oton Chotek, knez Hugo Thurn in Taxis, grof Maks Coudenhove in pa kardinal Gangelbauer.

Na novo pozvana sta bila dva člana v gosposko zbornico namreč bivši tržaški c. kr. namestnik baron Pretis in pa novoimenovani lavantinski škof doktor Napotnik.

Po praznikih prične se zborovanje zbornice poslancev baje 21. januarija.

Novi dunajski župan dr. Prix se je vpeljal kot nemec za ves Dunaj, ne glede na 200.000 Čehov in več tisoč družih Slovanov.

Tudi bode, kakor kaže zvest sluga one židom prijazne stranke, katera mu je pomagala do županstva. Pri zaprisegi pa se je njemu z c. kr. namestnikom beseda dobro stekala in tudi o sprejemu njegovem pri cesarju poročali so časniki mnogo povoljnega.

S Trsta poroča „Edinost“, da se tam zopet v obilnem številu nahajajo napisi „z živijoklici na Italijo in na pogin Avstrije“. To je sedaj toliko lepše, ker se je po slabo dognanih volitvah namestnik ponašal, da je pregnal iridento, in ker sedaj zopet poleg Trsta biva vsa cesarska rodbina. Nekaterim ljudem se politična slepota ne da odpraviti!

Budapešt. — Nemško gledališče Peštansko je popolnoma pogorelo, ponesrečil se ni nihče. Preiskava kaže, da je bilo zažgano namenoma.

Laška. — V ponedeljek je sveti oče neduhovnike svojega dvora pripustil k svoji maši ter jih je obhajal.

Francoska — V zbornici je poslanec Granger interpeloval vlado, zakaj je prepovedala uvoz ovac iz Nemčije, kar mnogo škoduje delavcem po klavnicah. Vlada je odgovorila, da se je po Nemčiji zelo razširila mej ovcami kužna bolezen in treba paziti, da se ne zanesse v Francijo.

Grška. — Govorica, kakor da bi kralj Jurij nameraval odpovedati se prestolu, se z merodajne strani preklicuje,

Brazilija. — Začasno republikansko vladarstvo določuje splošne volitve za 15. dan septembra, shod ustanovnega zbora pa na 15. dan novembra. Dalje se izreka v razpisu začasne vlade prognanstvo nad cesarjem Dom Pedro in njegovo rodbino, prav tako tudi nad bivšim ministrom Quero Preto in njegovim bratom Carlos Alfonso.

Tako se tudi izgnanega izreče zapoveljnik okraja Rio grande da Sul. Cesarju Dom Pedro ponudena pokojnina in dosedajna njegova lista, katere je odklonil, se prekličeta.

Zanzibar. — Zdravje Emin Pašovo se boljša pa potovati še ne sme. Sem došli parobrod „Masurah“ prepelje spremstvo Eminovo: 99 mož in 133 žensk v Egipt.

Žitna cena

v Ljubljani 12. decembra 1889.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 66 kr. — banaške 7 gold. — kr. turšice 4 gold. 87 kr. — soršice 4 gold. 55 kr. — rži 4 gold. 71 kr. — ječmena 4 gold. 39 kr. — ovsa 3 gold. 09 kr. — ajde 5 gold. 20 kr. — Krompir 3 gold. 03 kr. 100 kilogramov.

V Kranji.

Hektoliter: Pšenica 6 gold. 18 kr. — Rž 4 gold. 55 kr. — Oves 2 gold. 60 kr. — Turšica 4 gold. 54 kr. — Ječmen 1 gold. 22 kr. — Ajda 4 gold. 22 kr. — Slama 100 kilogr. 1 gold. 60 kr. — Seno 2 gold. — kr. — Špeh 1 kilogr. 44 kr.